

MAGYAR NYELVSTRATÉGIAI INTÉZET

A magyar nyelvjárások a XXI. században – nyelvstratégiai megközelítésben

Publikációs felhívás

A Magyar Nyelvstratégiai Intézet (MANYSI) a magyar nyelvjárásokra vonatkozó stratégiát a nyelvjáráskutatók és a dialektológiához kapcsolódó további tudományterületek művelőivel együttműködve kívánja kidolgozni. Ezért a MANYSI olyan tanulmánykötet megjelentetését tervezi, amely a mai magyar nyelvjárásokkal kapcsolatos problémák megoldására cselekvési terveket sorakoztat fel. A tanulmánykötethez egy konferencia is kapcsolódik majd, ezen a tanulmány szerzők kutatási jelentésben mutathatják be a témához kapcsolódó eredményeiket.

A mai magyar nyelvjárások változásának alapvető okaiként Kiss Jenő az alábbiakat sorolja fel: a nyelvjárási terület csökkenése (a határon túl ez a magyarság fogyásával is párosul), a gazdasági és társadalmi viszonyok gyökeres átrendeződése, a faluról a városba irányuló népességmozgás, a lakosság mobilitásának növekedése, mindegyik társadalmi réteg hozzáférése magasabb iskolázáshoz s ennek megfelelő foglalkozásokhoz, a média (tévé, rádió) és az internet hatása, a nyelvjárási beszélők nyelvi mentalitásának, nyelvi attitűdjének módosulásai.¹

Jelen felhívásunkban kérjük a magyar nyelvjárások kutatásával, továbbá a nyelvjárások mai helyzetéhez kapcsolódó tudományterületekkel foglalkozó szakembereket, hogy tanulmányok írásával állítsák a nyelvstratégia szolgálatába a tudásukat. A kötetbe olyan írásokat várunk, amelyek az adott terület legfrissebb kutatási eredményeinek bemutatása mellett javaslatokat fogalmaznak meg a magyar nyelvjárásokra vonatkozó nyelvstratégiára. Tehát a tanulmányok mindenképpen tartalmazzák a stratégiai elképzelést, a problémafelvetést, annak megoldási javaslatait, és ha szükséges, az ehhez kapcsolódó intézményi háttér bemutatását is.

Az egyszerezős művek mellett társszerzős tanulmányokat is várunk, valamint kutatócsoportok munkáit is szívesen fogadjuk. A tanulmánykötetbe szánt írásokat az adott terület szakértői lektorálják. Az elkészült tanulmányok hozzájárulnak a Magyar Nyelvstratégiai Intézet nyelvjárás-stratégiájához.

Főbb témakörök:

Nyelvjárások és nevelés-oktatás

A nyelvjárások és a média nyelve

A nyelvjárási attitűd

A nyelvjárások, a regionális nyelvváltozatok és a köznyelv

A határon túli magyar nyelvjárások

¹ KISS JENŐ (2017): *A nyelvjárások*. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *A magyar nyelv jelene és jövője*. Gondolat Kiadó, Budapest, 199–221.

MAGYAR NYELVSTRATÉGIAI INTÉZET

Nyelvtervezés

Nyelvpolitika, nyelvi jogok

A nyelvjárások és az informatika

Egyéb tényezők (például a vidéki lakosság mai helyzete, a hagyományos életmód és gazdálkodásmód megszűnése, a kistelepülések egy részének felszámolódása, a biológiai fogyás, a fölművelésből élők számarányának csökkenése²).

A tanulmányokat 2018. szeptember 30-áig kérjük elküldeni az alábbi e-mail címre: nyelvjaras@manysi.hu.

Kérdéseikkel a Magyar Nyelvstratégiai Intézetet kereshetik a nyelvjaras@manysi.hu e-mail-címen vagy postai úton: 1051 Budapest, Nádor utca 36.

Budapest, 2018. június 21.

Pál Helén
MANYSI
A nyelvjárás-stratégiai
tanulmánykötet és
konferencia
szervezőbizottságának
tagja

Ferenczi Gábor
MANYSI
A nyelvjárás-stratégiai
tanulmánykötet és
konferencia
szervezőbizottságának
tagja

² KISS JENŐ (2017): *A nyelvjárások*. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *A magyar nyelv jelene és jövője*. Gondolat Kiadó, Budapest, 208-216.